

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

СХВАЛИЛА

вчена рада Інституту української мови
НАН України

«04» травня 2023 р. (протокол № 4)

ПРАВИЛА ВСТУПУ

**ДО АСПРАНТУРИ ТА ДОКТОРАНТУРИ
ІНСТИТУТУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НАН УКРАЇНИ
НА 2023 РІК**

Київ–2023

I. Загальні положення

Провадження освітньої діяльності в Інституті української мови НАН України (далі – Інститут) здійснюється відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки України на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні (наказ МОН України від 15.09.2016 р. № 1111).

Правила прийому до аспірантури та докторантури Інституту на 2023 рік (далі – Правила прийому) розроблені відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261; Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 р., затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 276 від 15.03.2023 р. (реєстрація Міністерства юстиції України 20.03.2023 № 519/39575) та Положення про Приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 р. № 1085 (реєстрація Міністерства юстиції України 04.11.2015 р. № 1353/27798); Переліку галузей знань і наукових спеціальностей, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 та наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266; постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення»; статуту Інституту.

Правила прийому діють до набуття чинності відповідних правил на 2024 рік. За необхідності до них вносять зміни для узгодження із законодавчими і нормативно-правовими документами України, відомчими актами НАН України та установчими документами Інституту. Зміни до чинних

Правил прийому оформляють у вигляді додатків, уносять за ухвалою Вченої ради і затверджують наказом директора.

Правила прийому до аспірантури визначають процедуру, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури; зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури.

Інститут оголошує прийом на 2023 рік до аспірантури на здобуття ступеня доктора філософії та докторантури на здобуття ступеня доктора наук за науковою спеціальністю: 035 Філологія.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить 4 роки, доктора наук у докторантурі – 2 роки.

II. Прийом на навчання

2.1. До аспірантури на конкурсній основі приймають осіб на основі НРК7 (сьомого рівня національної рамки кваліфікацій).

Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі про вищу освіту, за рішенням приймальної комісії можуть бути призначені додаткові вступні випробування у вигляді співбесіди за затвердженою програмою.

2.2. Для здобуття ступеня доктора наук до докторантури приймають на конкурсній основі осіб, які мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), опубліковані праці з обраної спеціальності як у вітчизняних фахових виданнях, так і в закордонних реферованих журналах, індексованих у наукометричних базах, та наукові здобутки, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії і які в змозі на високому науковому рівні проводити фундаментальні та прикладні дослідження.

III. Джерела фінансування здобуття вищої освіти

Фінансування підготовки докторів філософії у Інституті здійснюється:

– за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення);

– за кошти фізичних чи юридичних осіб (на умовах контракту).

IV. Обсяги прийому та обсяги державного замовлення

Прийом на навчання здійснюється в межах ліцензованого обсягу

Код та найменування галузі знань	Шифр та найменування спеціальності	Ліцензований обсяг (особи)
03 Гуманітарні науки	35 Філологія	36

V. Конкурсний відбір, його організація та проведення

1. Прийом документів, вступні іспити та зарахування вступників для здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук проводять у строки, визначені розпорядженням Президії НАН України.

2. Для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії зараховуються бали вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови.

3. За рішенням Президії НАН України вступний іспит з іноземної мови проводить Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України на умовах і за програмами, які розроблено й затверджено в цій установі.

4. Вступний іспит з іноземної мови вступники до аспірантури Інституту складають у Центрі наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України (вул. Трьохсвятительська, 4, м. Київ, 01001) за розкладом, визначеним для наукових установ розпорядженням Президії НАН України.

Інформація про строки, час і місце проведення вступних іспитів та про строки зарахування до аспірантури Інституту доводять до кожного зі вступників у індивідуальному порядку в письмовій формі (звичайною або електронною поштою).

5. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче

рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

6. Конкурсний бал обчислюється як сума балів за вступний іспит зі спеціальності та вступний іспит з іноземної мови.

7. Особи, які без поважних причин (визнаних такими за рішенням Приймальної комісії) не з'явилися на вступні випробування у визначений розкладом час, особи, знання яких було оцінено нижче трьох балів, до участі в наступних вступних випробуваннях та у конкурсному відборі не допускаються. Перескладання вступних випробувань не допускається.

VI. Особливості прийому на навчання до закладів вищої освіти іноземців та осіб без громадянства

1. Прийом на навчання до Інституту української мови НАН України іноземців та осіб без громадянства здійснюється згідно із Законами України «Про вищу освіту», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про закордонних українців», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «Про встановлення додаткових правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України», постановою Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 року № 729 «Питання здобуття вищої освіти деякими категоріями осіб», наказом Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2013 року № 1541 «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства», зареєстрованим у

Міністерстві юстиції України 25 листопада 2013 року за № 2004/24536, наказом Міністерства освіти і науки України від 02 грудня 2019 року № 1498 «Про затвердження Порядку встановлення квот для здобуття вищої освіти іноземцями та особами без громадянства в межах обсягів державного замовлення відповідно до міжнародних договорів України», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за № 153/34436.

Громадяни Російської Федерації та Республіки Білорусь, які не мають посвідки на постійне (тимчасове) проживання в Україні, приймаються на навчання за індивідуальним дозволом Міністерства освіти і науки України.

2. Іноземці та особи без громадянства (далі – іноземці) можуть здобувати вищу освіту за кошти фізичних та/або юридичних осіб, якщо іншого не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, законодавством або угодами між закладами вищої освіти про міжнародну академічну мобільність.

Прийом іноземців та осіб без громадянства, зокрема закордонних українців, які постійно проживають в Україні, громадян Республіки Польща, осіб, яких визнано біженцями, та осіб, які потребують додаткового захисту, на місця державного замовлення проводиться відповідно до пункту 6 розділу III Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, що затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України 15.03.2023 № 276.

Прийом на навчання іноземців для здобуття вищої освіти проводиться на акредитовані освітні програми.

3. Зарахування вступників з числа іноземців на навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб може здійснюватися впродовж року для навчання в аспірантурі.

4. Іноземців, які прибувають в Україну для участі в програмах академічної мобільності або для здобуття вищої освіти за узгодженими між українським та іноземним закладами вищої освіти освітніми програмами, приймають на навчання з урахуванням договірних зобов'язань відповідних закладів вищої освіти.

VII. Умови допуску до вступних іспитів для вступу в аспірантуру

1. Для проведення прийому до аспірантури створюють приймальну комісію Інституту (далі – Приймальна комісія), головою якої є директор Інституту.

2. Вимоги до складу, строків повноважень, обов'язків і умов роботи Приймальної комісії визначають у Положенні про Приймальну комісію Інституту, затвердженому наказом директора Інституту.

3. Рішення про допуск до складання вступних іспитів до аспірантури ухвалює Приймальна комісія за результатами розгляду особової справи та наукового реферату претендента, поданих ним наукових праць (за наявності).

Приймальна комісія може призначати співбесіду зі вступником.

Якщо результати співбесіди і розгляд реферату зі спеціальності не дають підстав рекомендувати претендента до вступу в аспірантуру, його (претендента) не допускають до вступних іспитів.

4. Приймальна комісія може відмовити вступнику в допуску до складання вступних іспитів до аспірантури в разі неподання у встановлений термін усіх або окремих документів.

5. Особам, які працюють і які за рішенням Приймальної комісії допущені до складання вступних іспитів до аспірантури, надають довідку для отримання додаткової оплачуваної відпустки з розрахунку 10 днів на кожний іспит згідно ст. 216 Кодексу законів про працю України.

VIII. Строки та порядок прийому документів, вступних іспитів та зарахування на навчання

1. Прийом документів, вступні іспити та зарахування вступників для здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук проводять у строки, визначені розпорядженням Президії НАН України.

2. Інформацію про строки прийому документів висвітлюють в оголошенні про прийом до аспірантури (докторантури) Інституту, яке розміщують на

вебсайті установи (<https://iul-nasu.org.ua/>) та (за потреби) можуть надсилати до профільних установ і навчальних закладів України.

3. Терміни прийому документів для вступу до аспірантури та докторантури Інституту:

документи приймає начальник відділу кадрів або вчений секретар Інституту (к. 601):

- понеділок–п’ятниця – з 09⁰⁰ год. до 18⁰⁰ год.;
- субота–неділя – вихідні дні;
- обідня перерва з 13⁰⁰ до 14⁰⁰.

4. Строк складання вступних іспитів встановлюється згідно з визначеними розпорядженням Президії НАН України термінами, затверджується наказом директора Інституту та оприлюднюється на веб-сайті Інституту (<https://iul-nasu.org.ua/>).

5. Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі про вищу освіту, за рішенням приймальної комісії можуть бути призначені додаткові вступні випробування у вигляді співбесіди за затвердженою програмою.

ІХ. Перелік документів, які подають вступники

1. Вступники до аспірантури подають такі документи:

- заяву на ім’я директора Інституту;
- копію диплома магістра (спеціаліста) з додатками про закінчення закладу вищої освіти із зазначенням одержаної кваліфікації;
- особовий листок з обліку кадрів із фотографією (засвідчений на останньому місці роботи/навчання);
- медичну довідку форми 086/о;
- копію сертифіката тестів з іноземної мови рівня не нижче В2 (за наявності);
- список публікацій зі спеціальності (за наявності);

- реферат за обраною спеціалізацією;
- три фотокартки розміром 3x4 см;
- 2 конверти (з марками по Україні) зі зворотною адресою;
- копію паспорта (сторінки 1–2 і сторінка з відомостями про місце реєстрації) або іншого документа, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до ст. 5 Закону України «Про громадянство України»).

Особи, які здобули вищу освіту за кордоном, до копії диплома обов'язково додають свідоцтво компетентного органу про визнання документа про вищу освіту відповідно до вимог «Порядку визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти», затвердженого наказом МОН України № 504 від 05.05.2015 р.

Оригінали паспорта (документа, що замінює паспорт), диплома про вищу освіту, сертифіката тестів з іноземної мови вступники пред'являють особисто.

Подані вступниками міжнародні сертифікати з іноземної мови, що засвідчують рівень B2 або вищий, до початку вступних випробувань можуть направляти для проведення експертизи на відповідні кафедри Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України.

2. Вступники до докторантури подають такі документи:

- заяву на ім'я директора Інституту;
- особовий листок з обліку кадрів з фотокарткою, засвідчений за місцем роботи;
- засвідчену копію диплома про вищу освіту;
- засвідчену копію диплома доктора філософії (кандидата наук);
- засвідчену копію атестата про присвоєння вченого звання (за наявності);
- список наукових праць встановленого зразка та додаток до нього з переліком робіт, опублікованих у фахових виданнях за темою дисертації;
- розгорнутий план дослідницької роботи та докторської дисертації;
- письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науковим працівником Інституту, зі згодою бути науковим консультантом вступника у разі його прийому до докторантури;

- висновок двох докторів наук щодо дисертації вступника, з підтвердженням, що робота виконана не менше ніж на 70%;
- направлення (рекомендація) Вченої ради наукової установи (вищого навчального закладу) (за наявності);
- копію паспорта (сторінки 1–2 і сторінка з відомостями про місце реєстрації) або іншого документа, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до ст. 5 Закону України «Про громадянство України»).

Оригінали паспорта (документа, що його замінює), дипломів про освіту та присудження наукового ступеня, атестата про присвоєння вченого звання вступники пред'являють особисто.

До диплома доктора філософії, виданого за кордоном, додається нотаріально засвідчений переклад українською мовою.

Х. Умови зарахування до аспірантури

1. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури Приймальна комісія ухвалює рішення щодо кожного вступника індивідуально.

2. Зарахування на загальних підставах проводиться за сумою балів, отриманих за вступні іспити.

3. У разі одержання однакової кількості балів за результатами складання вступних іспитів переважне право при зарахуванні до аспірантури матимуть вступники які:

- отримали вищий бал за результатами складання іспиту з наукової спеціальності;
- мають наукові публікації у фахових виданнях;
- мають сертифікат міжнародного зразка з іноземної мови за професійним спрямуванням, що підтверджує рівень B2 або вище;
- мають стаж роботи за фахом.

4. Вступники до аспірантури, які не пройшли за конкурсом на навчання за держзамовленням, мають право на зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом).

5. Прийом на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом) здійснюється у межах ліцензованого обсягу.

Обсяг прийому на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб визначається як різниця між ліцензованим обсягом та кількістю осіб, прийнятих на навчання за держзамовленням. Цей обсяг може коригуватися з урахуванням фактичного виконання державного замовлення протягом року.

6. Про рішення приймальної комісії вступника повідомляють протягом п'яти робочих днів від дати прийняття рішення.

7. Зарахування до аспірантури проводиться наказом директора на підставі рішення Приймальної комісії.

8. Трудову книжку (за наявності) із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку зі вступом до аспірантури та копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера вступник подає особисто в десятиденний термін після зарахування на навчання. Порядок і строки подання вступниками, громадянами України, військово-облікового документа (для військовозобов'язаних – військового квитка або тимчасового посвідчення військовозобов'язаного, для призовників – посвідчення про приписку до призовних діляниць), відповідно до пункту 34 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1487.

9. Особи, які вступають на навчання до аспірантури за державним замовленням повторно, після їх зарахування подають документ, що підтверджує повне або часткове відшкодування коштів до державного бюджету в розмірі, обчисленому в установленому порядку. Аспірант, який не подав зазначеного документа у визначений термін, підлягає негайному відрахуванню з числа здобувачів вищої освіти за держзамовленням.

10. Розмір стипендії аспірантам, які навчаються за держзамовленням, встановлюють згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28

грудня 2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення») та на підставі відповідних розпоряджень Президії НАН України.

Особам, що навчаються в аспірантурі за контрактом, міжнародними договорами, грантами тощо призначення стипендій здійснюється згідно з умовами відповідних угод.

XI. Умови вступу та зарахування до докторантури

1. До докторантури приймають осіб, які мають науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії), наукові здобутки та опубліковані праці зі спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

2. Документи від претендентів для вступу до докторантури за державним замовленням приймають до кінця квітня року вступу.

3. Розгорнуту пропозицію претендента, у якій міститься план дослідницької роботи та план-проспект дисертації, надають до відповідного наукового підрозділу (відділу) Інституту (згідно зі спеціалізацією).

3. Науковий підрозділ у місячний термін з часу отримання документів заслуховує наукові доповіді претендентів на вступ до докторантури, розглядає розгорнуті плани роботи над дисертацією і голосуванням визначає можливість зарахування до докторантури та подає висновки на розгляд Вченої ради Інституту.

4. Вчена рада в місячний термін розглядає висновки відділу про вступника та ухвалює рішення щодо рекомендації його на навчання в докторантурі та щодо наукового консультанта з числа наукових працівників зі ступенем доктора наук із відповідної спеціальності.

5. У разі планування навчання особи за рахунок коштів державного бюджету України (за державним замовленням) довідку про вступника, як імовірного претендента на навчання в докторантурі, у визначені НАН України

терміни надсилають до Президії НАН України у складі пакету документів, які подають на участь у відборі виконавців державного замовлення на підготовку наукових кадрів відповідно до вимог розпорядження Президії НАН України від 14.06.2013 р. № 409.

6. Рішення Вченої ради про рекомендацію на навчання в докторантуру затверджують і оформляють наказом директора Інституту лише після надходження розпорядження Президії НАН України, яким визначені квоти для установи на навчання в докторантурі за держзамовленням на відповідний рік.

7. У разі надходження документів і позитивних рішень Вченої ради від більшої кількості осіб, аніж виділені квоти на навчання в докторантурі за державним замовленням на поточний рік, вибір претендентів, відповідно до квоти, здійснює Вчена рада (таємним чи відкритим голосуванням – за вибором Вченої ради).

8. Вступники до докторантури, які не пройшли за конкурсом на навчання за держзамовленням, мають право на зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом).

9. Усі документи вступників до докторантури, разом з відповідно оформленими рішеннями Вченої ради, передають до Відділу кадрів.

10. Про зарахування або про відмову в зарахуванні до докторантури вступника повідомляють у п'ятиденний термін з дня прийняття рішення.

11. Трудову книжку із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку зі вступом до докторантури, копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера та військовий квиток (чоловіки до 60 років) докторант подає особисто у десятиденний термін після зарахування на навчання.

12. Особи, які вступають на навчання до докторантури за державним замовленням повторно, після їх зарахування подають документ, що підтверджує повне або часткове відшкодування коштів до державного бюджету. Докторант, який не подав зазначеного документа у визначений

термін, підлягає негайному відрахуванню з числа здобувачів вищої освіти за держзамовленням.

13. Розмір стипендії докторантам, які навчаються за держзамовленням, встановлюють згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення») та на підставі відповідних розпоряджень Президії НАН України. Особам, які навчаються в докторантурі за контрактом, міжнародними договорами, грантами тощо призначення стипендій здійснюється згідно з умовами відповідних угод.

ВИМОГИ
до оформлення та змісту реферату
вступника до аспірантури
Інституту української мови НАН України

1. Реферат за програмою доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія подають у роздрукованому вигляді в двох примірниках.

2. Текст роботи друкувати на аркушах формату А4 (210x297 мм) з абзацним відступом у 1,25 см. Відступи від краю аркушу (межі тексту): ліве – 30 мм, праве – 15 мм, нижнє – 20 мм, верхнє – 20 мм. Шрифт тексту – Times New Roman 14 кегль, інтервал – 1,5. Обсяг реферату – 20-25 сторінок (без урахування титульної сторінки, анотації, списку покликань та можливих додатків).

3. Структура реферату:

- титульна сторінка (зразок додається);
- анотація та ключові слова (до однієї сторінки);
- зміст;
- розділи реферату, які розкривають наукову проблему, заявлену у назві (кількість розділів – на розсуд автора); реферат обов'язково має містити розділи «Вступ» і «Висновки». У «Вступі» необхідно коротко відбити такі питання: актуальність досліджень за темою; стан розпрацювання наукової проблеми; об'єкт і предмет дослідження; мета дослідження, дослідницькі завдання та методичні підходи для їх вирішення; очікувані результати, їхня новизна, наукове і практичне значення; робота має містити список літератури та/або використаних джерел; додатки (за потребою).

**Інститут української мови
Національної академії наук України**

РЕФЕРАТ

ТЕМА РЕФЕРАТУ

Вступник:

[ПІБ повністю]

Київ 2023